

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoP/32/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313213144
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8313213144.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého O. H., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, t. č. bytom u matky, za účasti rodičov matky O. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, t. č. R. W. X, zast. JUDr. Alenou Matýsovou, advokátkou so sídlom Mierová 4, Humenné a otca O. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, zast. JUDr. Ľudmilou Kavuličovou, advokátkou so sídlom 26. Novembra 1510/3, Humenné a za účasti Okresnej prokuratúry Humenné, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 10P/288/2013-55 zo dňa 28.10.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu 1. stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa predbežne zveril maloletého O. H., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

Otca predbežne zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého O. H. sumou 27,13 eur mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky od podania návrhu na vydanie predbežného opatrenia od 18.10.2013.

Určil, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý párnny víkend v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 17.00 hod a každý nepárny týždeň v stredu od 15.30 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec je oprávnený vyzdvihnúť si maloletého v stanovenom čase v mieste bydliska maloletého, okrem stredy, kedy je oprávnený vyzdvihnúť si maloletého aj z predškolského zariadenia a je povinný odovzdať maloletého matke po skončení styku.

Matke uložil povinnosť maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a v stanovenej dobe ho otcovi odovzdať a po skončení styku si maloletého od otca prevziať.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 75 ods. 6; 102 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, §§ 36 ods. 1; 62 Zákona o rodine, pričom konštatoval, že je potrebná dočasná úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, pretože rodičia sa na základných právach a povinnostiach nevedia dohodnúť. Maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o neho stará aj v súčasnosti.

Výživné určil súd predbežne v minimálnom rozsahu dôvodiac, že otec maloletého je poberateľom invalidného dôchodku. Pokiaľ je sociálna dávka, ktorú poberá matka vo výške 118 eur určená pre rodinu, je jej príjem nepochybne nižší ako príjem otca, aj keď ho tvorí invalidný dôchodok. Preto zaviazal otca prispievať na výživu maloletého sumou 27,13 eur mesačne od podania návrhu na vydanie predbežného opatrenia od 18.10.2013.

V záujme zachovania pozitívneho vzťahu maloletého k obom rodičom, súd prvého stupňa predbežne upravil styk otca s maloletým tak, ako je uvedené vyššie, konštatujúc, že bez ďalšieho dokazovania nie je možné momentálne posúdiť, či skutočnosť, že maloletý by mal u otca spať, by bolo v jeho prípade pozitívne alebo negatívne.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. V odvolaní uviedol, že matka sa nezodpovedne stavia k starostlivosti o maloletého a bráni otcovi v stretávaní sa s maloletým. Nedáva ho do škôlky, aby ho otec nenavštevoval, Matka sa túla po nociach, navštevuje s maloletým v nočných hodinách pohostinské zariadenia a je často pod vplyvom alkoholu. Otcovi umožnila styk s maloletým až na pokyn Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Maloletý je vo veľmi zlom stave. Otec oznámil zanedbávanie starostlivosti o maloletého zo strany matky aj kolíznemu opatrovníkovi. Matka odmietla otcovi poskytnúť informácie o úraze maloletého a odmietla mu náhradný styk. Má obavu o psychické zdravie maloletého, ku ktorému má blízky a pozitívny vzťah a vo voľnom čase sa mu venoval.

Na základe uvedeného otec žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že predbežne zverí maloletého do osobnej starostlivosti otca, matke uloží povinnosť predbežne prispievať na výživu maloletého sumou 27,13 eur vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca a upraví styk matky s maloletým tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý párný víkend od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v stredu od 15.30 hod. do 18.00 hod. Matka je oprávnená vyzdvihnúť si maloletého v stanovenom čase a odovzdať maloletého v stanovenom čase v mieste bydliska otca.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že pôvodný návrh podala v čase, keď s otcom dieťaťa nežili v spoločnej domácnosti a z dôvodu, že otec manipuloval s maloletým, prostredníctvom maloletého sa snažil o to, aby sa matka vrátila do spoločnej domácnosti, čo matka rázne odmietala. Dieťa v čase podania návrhu navštevovalo materskú školu, z ktorej ho otec vyberal v rozpore s predchádzajúcimi dohovormi s matkou. Matka netvrdí, že otec dieťa neľúbi, má však naň negatívny vplyv a nevolil správny spôsob, ako získať späť jeho matku. Dieťa stráca svoje istoty a matka s ním navštívila detského psychológa. Je dobrou matkou. Jedným z dôvodov podania návrhu na rozvod bola skutočnosť, že otec sa nedostatočne staral o rodinu a o dieťa. Návrh na vydanie predbežného opatrenia bol vydaný bez vedomia právnej zástupkyne matky. Táto ho považovala za podaný predčasne.

Na základe uvedeného matka žiadala predbežné opatrenie zrušiť a vec prikázať na vykonanie ňou navrhovaného dokazovania, prípadne vykonania ďalších dôkazov.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkov, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane (§ 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine).

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje (§ 62 Zákona o rodine).

Odvolací súd zo spisu zistil, že návrhom zo dňa 10.09.2013, doručeným súdu prvého stupňa dňa 12.09.2013 sa matka maloletého O. H. domáhala úpravy práv a povinností k maloletému O.. Návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletého nežijú v spoločnej domácnosti a podala návrh na rozvod manželstva. V súčasnej dobe býva u svojich rodičov v obci R. W., maloletý však naďalej navštevuje materskú školu v obci, kde majú rodičia trvalý pobyt, t. j. v obci G.. Otec maloletého vyberá zo škôlky v čase obeda, kedy má následne spať, narušuje mu denný režim, s maloletým manipuluje a bráni matke v styku s dieťaťom. Otec zneužíva maloletého na dosiahnutie toho, aby sa matka k nemu vrátila.

Na základe uvedeného matka žiadala, aby súd zveril maloletého O. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 30,- eur mesačne k rukám matky.

K návrhu matky sa otec vyjadril písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 15.10.2013, z ktorého vyplýva, že otec s návrhom matky nesúhlasil.

Dňa 18.10.2013 doručila matka súdu prvého stupňa návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala predbežného zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného zo strany otca vo výške 27,13 eur. Návrh odôvodnila tým, že sa obáva ďalšieho negatívneho pôsobenia otca na maloletého a prípadného zhoršenia psychického stavu dieťaťa.

Súd prvého stupňa vyhovel návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodov uvedených vyššie.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje:

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, v právnych vzťahoch medzi účastníkmi sa nevytvorí nenávratný stav a neprimeraným spôsobom sa nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi tak, aby účastník nebol neprimeraným spôsobom obmedzený vo svojich právach. Predbežné opatrenie nemožno využiť na dočasnú úpravu iných, než právnych vzťahov medzi účastníkmi a vždy má iba dočasný charakter.

Predbežné opatrenie je samostatným právnym prostriedkom ochrany ohrozených, alebo porušených práv účastníkov konania a súd ho má v zmysle ustanovenia § 74 ods. 1 O.s.p. nariadiť v prípade, ak je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Už zo samotného označenia tohto inštitútu vyplýva, že má dočasný, teda predbežný charakter. Z účelu predbežného opatrenia vyplýva, že požiadavka úplnosti skutkových zistení musí ustúpiť požiadavke

rýchlosti, čo znamená, že súd v prípade podania návrhu na vydanie predbežného opatrenia zisťuje len to, či sú, alebo nie sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia. Nezisťuje skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej.

Ďalšou významnou okolnosťou, spätou s predbežným opatrením je to, že skutočnosti, z ktorých účastník konania vyvodzuje dôvodnosť návrhu na vydanie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi a zo zákona (Občianskeho súdneho poriadku) ani nevyplýva, že by mal súd v rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia vykonávať dokazovanie. Postačí, ak okolnosti, pre ktoré navrhovateľ žiada predbežne upraviť pomery účastníkov, navrhovateľ aspoň osvedčí.

Z citovaného ustanovenia § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že predbežné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, druhým potreba zabezpečiť výkon súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný dočasný charakter, čo znamená, že sa ním upravujú pomery alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie.

Podľa názoru odvolacieho súdu je v danom prípade návrh na vydanie predbežného opatrenia dôvodný. Matka splnila podmienku naliehavosti dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov konania. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že účastníci konania spolu nežijú. Maloletý je v súčasnej dobe u matky, ktorá opustila spoločnú domácnosť s otcom maloletého. Maloletý navštevuje predškolské zariadenie v mieste trvalého bydliska svojich rodičov v G., avšak spisu nepochybne vyplýva, že rodičia maloletého sa nevedia dohodnúť na výkone rodičovských práv do doby, než o nich v konaní o rozvod manželstva rozhodne súd. Je tiež nepochybné, že negatívne vzťahy medzi rodičmi sa môžu bezprostredne dotýkať aj maloletého. Okolnosť, že narušenie vzťahov medzi rodičmi sa dotklo aj maloletého O., vyplýva aj zo spisu.

K odvolacím námietkam otca odvolací súd konštatuje, že účelom predbežného opatrenia nie je prejudikovanie práv a záujmov účastníkov, ale rýchla úprava, ktorou sa docielí stabilita prostredia, v ktorom dieťa vyrastá aspoň do času, kým sa vo veci právoplatne rozhodne. Až v konaní vo veci samej bude prvostupňový súd skúmať skutočné záujmy a potreby maloletého O.. V rámci predbežného opatrenia sa jednotlivé dôkazy nevykonávajú a nevyhodnocujú. Stačí, aby bolo právo osvedčené. Tieto sa budú vyhodnocovať až v konaní vo veci samej.

Predbežné zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky je len dočasnou úpravou, ktorá bude trvať do právoplatného rozhodnutia o rozvode manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému. Konanie o predbežnom opatrení nemôže nahrádzať základné konanie. Odvolací súd má za to, že v súčasnej situácii bola potreba dočasnej úpravy pomerov osvedčená. Rodičia spolu nežijú a maloletý je v súčasnej dobe u matky. V tomto štádiu konania zo spisu nevyplýva, že by bol daný dôvod na inú (predbežnú) úpravu výkonu rodičovských práv k maloletému, než je existujúci stav.

K podaniu otca, doručenému odvolaciemu súdu dňa 23.12.2013, v ktorom otec uviedol, že z pripojeného záznamu z pohovoru na oddelení SPODaSK by malo vyplynúť, že na strane matky ide o nedostatočnú starostlivosť, psychické a fyzické týranie maloletého, odvolací súd konštatuje, že z predmetného záznamu takáto skutočnosť nevyplýva. Ide o záznam, v ktorom sú uvedené tvrdenia otca, týkajúce údajného správania matky maloletého, pričom orgán starostlivosti o dieťa, k týmto tvrdeniam len konštatuje, že sa s otcom dohodol na tom, že navštívi matku a maloletého v domácnosti, vykoná pohovor s maloletým a požiada o spoluprácu aj ObO PZ Koškovce. Okolnosť, že by došlo k takému konaniu matky, o akom otec v predmetnom zázname vypovedá, orgán starostlivosti o dieťa nepotvrdil.

Vo vzťahu k výroku o povinnosti otca predbežne prispievať na výživu maloletého sumou 27,13 eur odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na súčasné majetkové pomery otca, ktorého preukázaným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 272,- eur, súd prvého stupňa určil výživné v správnej výške (t. j. vo výške zákonného minima).

Za rovnako správne považuje odvolací súd aj rozhodnutie týkajúce sa styku otca s maloletým. Styk každý druhý víkend, t. j. v sobotu a v nedeľu v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. a každú druhú stredu

v čase od 15.30 hod. do 18.00 hod. možno považovať za primeraný vzhľadom k veku maloletého a aj vzhľadom na potrebu zachovania práva otca na styk s dieťaťom.

Preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.